

บทที่ ๑

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาที่ดีในค่านิยมวิชาการ เป็นทั้งรากฐานและปัจจัยสำหรับการสร้าง-
สรรค์ แต่การที่จะนำเอาวิชาการมาสร้างสรรค์ให้สำเร็จได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะ
ต้องอาศัยการศึกษาที่ดี^๑ ในปัจจุบันสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่เรียกว่าปัจจัย-
สี่อันได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ไม่น่าจะเป็นการเพียงพอ
สำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบัน การศึกษาชั้นประถมศึกษา น่าจะเป็นสิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่ง
ซึ่งจะขาดเสียมิได้ เพราะมนุษย์จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ รวมทั้งมีสิทธิ์ในการปกครอง
และถูกปกครอง จึงอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นปัจจัยที่ห้าของการ
ดำรงชีวิตสมัยใหม่ เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน
ถ้าหากการศึกษามีได้รับความสนใจ เท่าที่ควรแล้ว การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก็ไร้ผล^๒
รัฐบาล เห็นความสำคัญนี้จึง เน้นการพัฒนาด้านการศึกษาเสมอมา ดังนั้น ในปี พ.ศ.
๒๕๒๑ รัฐบาลจึงได้จัดสรรงบประมาณจำนวน ๒๖๗,๘๗๓,๐๐๐ บาท เพื่อจัดการ
ศึกษาระดับประถมศึกษา^๓

^๑ พระบรมราชโองบาท พระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียนที่สมควรได้รับ
รางวัลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ณ พระราชวังดุสิต วันอังคารที่ ๒๕
พฤษภาคม ๒๕๑๘

^๒ ประเทือง เครือหงส์. "ความเป็นมาของการประถมศึกษาของไทย"
วารสารประชาศึกษา (ตุลาคม ๒๕๒๒), หน้า ๒๐

^๓ กองแผนงาน, กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติฉบับย่อปีการศึกษา ๒๕๒๑
(พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา), หน้า ๓๔

นักเรียนประถมศึกษาเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของรัฐบาลในการจัดการศึกษาให้ จึงถือได้ว่าการประถมศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุด ทั้งแก่ผู้เรียนและประเทศชาติ เพราะจุดมุ่งหมายใหญ่ของการประถมศึกษาคือการพัฒนาเด็กให้เจริญงอกงามจนถึงขีดสุดของเด็กแต่ละคนในทุก ๆ ด้านนั่นเอง

๒

๓

๔

๕

๖

๗

๘

๙

๑๐

๑๑

๑๒

๑๓

๑๔

๑๕

๑๖

๑๗

๑๘

๑๙

๒๐

๒๑

๒๒

๒๓

๒๔

๒๕

๒๖

๒๗

๒๘

๒๙

๓๐

๓๑

๓๒

๓๓

๓๔

๓๕

๓๖

๓๗

๓๘

๓๙

๔๐

๔๑

๔๒

๔๓

๔๔

๔๕

๔๖

๔๗

๔๘

๔๙

๕๐

๕๑

๕๒

๕๓

๕๔

๕๕

๕๖

๕๗

๕๘

๕๙

๖๐

๖๑

๖๒

๖๓

๖๔

๖๕

๖๖

๖๗

๖๘

๖๙

๗๐

๗๑

๗๒

๗๓

๗๔

๗๕

๗๖

๗๗

๗๘

๗๙

๘๐

๘๑

๘๒

๘๓

๘๔

๘๕

๘๖

๘๗

๘๘

๘๙

๙๐

๙๑

๙๒

๙๓

๙๔

๙๕

๙๖

๙๗

๙๘

๙๙

๑๐๐

จำนวนนักเรียนประถมศึกษามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี กล่าวคือ ในปี ๒๕๑๘ มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั้งสิ้น ๖,๖๐๘,๒๓๘ คน ในปี ๒๕๑๙ มีจำนวน ๖,๙๓๖,๙๕๑ คน จะเห็นได้ว่ามีนักเรียนเพิ่มขึ้น ๑๒๗,๑๕๒ คน และในปี ๒๕๒๐ ก็ใ้มีนักเรียนเพิ่มขึ้นอีก ๑๓๘,๕๘๖ คน ^๓ และในปี ๒๕๒๑ จำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษามีจำนวนถึง ๑๐,๘๐๘,๓๓๘ คน ^๔

^๑ จรูญ คุงมี. นุกรมทางการศึกษา (กรุงเทพฯ : ประสานการพิมพ์, กรกฎาคม ๒๕๒๐), หน้า ๘

^๒ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต ๒๕๒๐), หน้า ๙

^๓ กองแผนงาน, กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติฉบับย่อ ปีการศึกษา ๒๕๒๐ (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา), หน้า ๓๘.

^๔ กองแผนงาน, กระทรวงศึกษาธิการ. สถิติฉบับย่อปีการศึกษา ๒๕๒๑ (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา), หน้า ๓๘

ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับที่เรียนไม่พอ จำนวนนักเรียนมากเกินไป ครูไม่พอ ครูมีชั่วโมงสอนมาก หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนไม่เพียงพอ นับว่าเป็นปัญหาใหญ่ แต่ก็สามารถแก้ไขได้โดยการใช้งบประมาณ แต่ปัญหาที่สำคัญยิ่งและเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของนักเรียนได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของครู การจัดการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การจัดหาและการนำเอาเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้

สำเนา วรานุการ ได้กล่าวว่า มนุษย์ได้รับประสบการณ์หรือความรู้โดยอาศัยประสาทสัมผัสต่าง ๆ เป็นช่องทางดังนี้ จักขุสัมผัส ๗๕ % โสตสัมผัส ๑๓ % กายสัมผัส ๕ % ฆานะสัมผัส ๓ % และชีวหาสัมผัส ๓ %

การลดคุณภาพของการศึกษาระดับประถมนั้น เหตุผลส่วนหนึ่งมาจากปัญหาที่เกี่ยวกับปริมาณ กล่าวคือ การที่ประชากรในวัยเรียนระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณของนักเรียนในชั้นหนึ่ง ๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้น การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลให้เรียนเก่งและมีความชำนาญในการเรียนย่อมมีไม่ทั่วถึง เพราะครูคนเดียวต้องสอนนักเรียนเป็นจำนวนมาก การขาดแคลนครูจึงเป็นปัญหาค่าปริมาณ ทุกวันนี้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นอันมากมีครูไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในชนบทที่ห่างไกล โรงเรียนเหล่านี้ นอกจากจะมีครูไม่พอแล้ว ครูที่ ๆ เก่ง ๆ มักไม่มีไปสอน ครูที่ดีเหล่านี้จะสมัครสอนตามโรงเรียนประถมศึกษาในตัวเมืองหรือในที่ที่เจริญกว่า เมื่อเป็นเช่นนั้นนักเรียนเหล่านี้จึงไม่มีโอกาสได้เรียนกับครูที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพของการศึกษาย่อมลดลงเป็นธรรมดา แต่เหตุผลอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการลดคุณภาพของการศึกษาในระดับประถมศึกษาก็คือ การขาดแคลนสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับส่งเสริมการเรียน เช่นการขาดแคลนตำราและอุปกรณ์การสอน เป็นต้น

สำเนา วรานุการ. "เอกสารประกอบการสอนวิชา ๔๑๘ ๓๐๒ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน, " แผนกวิชาสัตตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฉบับอัดสำเนา)

แต่เราแน่ใจได้หรือไม่ว่า เราได้เพิ่มปริมาณของสิ่งที่จะเสริมคุณภาพการศึกษา ในระดับประถมศึกษาดังกล่าวแล้ว เราจะแก้ปัญหาค่านคุณภาพได้โดยการ เพิ่มห้องเรียน ให้เพียงพอ เพิ่มครู เพิ่มตำรา อุปกรณ์การสอน ซึ่งถ้าทำได้ก็จะเป็นการเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาได้มากที่สุดทีเดียว แต่จากรายงานของ UNESCO กล่าวว่าการเพิ่มปริมาณ โรงเรียน ครูและสิ่งอื่น ๆ จนเป็นการเพียงพอ นั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างยิ่ง จึงคิดว่า ประเทศที่กำลังพัฒนาอาจทำไม่สำเร็จ จึงมีการเสนอแนะใหม่มองหาทางเลือกอื่น ซึ่งมีทาง เป็นไปได้ด้วยแต่กลับได้รับความเอาใจใส่ในน้อย ทางเลือกนั้นก็คือการนำเอานวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการพัฒนาการศึกษา ประเทศที่กำลังพัฒนาย่อมมีความ สำนึกในเรื่องความยากจน หรืออีกนัยหนึ่งการขาดแคลนงบประมาณ โดยเฉพาะเทคโนโลยี ย่อมมาพร้อมกับเรื่องเงิน ความสำนึกดังกล่าวทำให้เกิดแรงต่อต้านการนำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีมาใช้ เพราะกลัวว่าจะไม่คุ้มกับการลงทุน อย่างไรก็ตามก็ถ้ารัฐบาลถือเป็น นโยบายว่าต้องการให้การศึกษามีคุณภาพ ให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษา ปัญหาเหล่านี้ ก็คงหมดไป ปัญหาต่อไปก็คือปัญหาการจัดและดำเนินการ ซึ่งเมื่อคิดถึงการดำเนินการ และผลที่จะได้รับแล้ว จะได้ผลที่คุ้มค่ากับรายงานของ UNESCO ซึ่งกล่าวไว้ว่า ขณะนี้ได้มีการมองหาตัวอย่างของการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ ในระหว่างประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยกัน

ปัจจุบันเรามีความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและเทคนิคต่าง ๆ เป็นอย่างมาก และกำลังก้าวต่อไปเรื่อย ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน เป็นอย่างมาก สังคมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป เพราะความเจริญของเทคโนโลยี เพราะความเจริญ ของเทคโนโลยีไม่ได้มีผลเพียงด้านวัตถุ แต่ยังมีผลทางด้านจิตใจของคนในสังคม ทำให้ พฤติกรรมของสังคม เปลี่ยนแปลงไปอีกด้วย ตัวอย่าง เช่นความก้าวหน้าทาง โทรทัศน์

เป็รื่อง กุมุท. "ดูทางในการนำเทคโนโลยี เข้ามาช่วยปรับปรุงคุณภาพ ของการศึกษาในระดับประถมศึกษา, " ศูนย์ศึกษา (ตุลาคม ๒๕๐๗), ๑๐ :

ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์และอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อชีวิตเราเป็นอย่างมาก ดังนั้น การจัดโปรแกรมการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะต้องพิจารณาถึงหลัก ๒ ประการคือ การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ในด้านการเรียนการสอน และเตรียมฝึกเด็กให้มีความสามารถสูงพอที่จะติดตามและคุ้นเคยกับเทคโนโลยีที่มีอยู่ อีกทั้งให้พร้อมที่จะรับเทคโนโลยีที่จะมีมาใหม่ในอนาคตต่อไป^๑ ดังนั้น ในวงการศึกษาก็ได้มีการนำแนวคิดในเรื่อง อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ มาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาการศึกษาทั้งในด้านขยายงานและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอันประกอบด้วย การนำเครื่องมือและอุปกรณ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเครื่องช่วยสอน เป็นต้น นอกจากนี้แนวคิดในการผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่ ซึ่งได้แก่สไลด์ ภาพโปร่งแสง ภาพยนตร์ รวมไปถึงพวกเอกสารสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ด้วย ประการสุดท้ายคือการนำเอาเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ เช่นการจัดระบบการเรียนการสอน การเรียนแบบไม่มีชั้น การจัดการวางสอนแบบยืดหยุ่น เป็นต้น^๒ อุปกรณ์การสอนนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และสัมพันธ์กับแนวความคิด ค่านิยม ความคิดรวบยอด (concept) ข้อสรุปต่าง ๆ ในเนื้อหาของแต่ละวิชา อุปกรณ์การสอนจะทำให้ผู้เรียน เรียนได้ง่าย เร็ว และถูกต้องยิ่งขึ้น ฝ่ายผู้สอนก็จะสอนได้ง่าย เร็ว และแม่นยำยิ่งขึ้น^๓ อุปกรณ์

^๑ จรุงกูญี. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี, นวัตกรรมทางการศึกษา
(กรุงเทพมหานคร : ประสานการพิมพ์, กรกฎาคม ๒๕๒๐), หน้า ๔๔ - ๔๕

^๒ ประจักษ์ สุกประเสริฐ. เทคโนโลยีทางการศึกษา เล่ม ๑ (เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ม.ป.ป.), หน้า ๒ - ๓

^๓ จรุงกูญี. อุปกรณ์การสอน นวัตกรรมทางการศึกษา, หน้า ๖๑ -

การสอน (Instructional Media) นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษานี้ เรียก
อีกอย่างว่า โสตทัศนศึกษา

การนำอุปกรณ์การสอนมาใช้สอนในโรงเรียนมีมานานแล้ว มีนักการศึกษา
หลายคนได้ทำการวิจัยเพื่อทราบว่า อุปกรณ์การสอนมีประโยชน์หรือคุณภาพอย่างไร
บ้าง อาทิ

วิททิช (Wittich) และโฟลด์ เกส (Fowlkes) แห่งมหาวิทยาลัย
วิสคอนซิน พบว่าถ้าใช้อุปกรณ์การสอนในระดับประถมศึกษา นักเรียนจะสามารถเรียนรู้
ได้มากกว่าไม่ใช้อุปกรณ์การสอนถึง ๔๔% ในวิชาเดียวกันและระยะเวลาเดียวกัน

บรูซ ฟินด์ลีย์ (Bruce Findley) ศึกษาธิการแห่งคณะกรรมการ
ศึกษานครลอสแอนเจลีส พบว่าการใช้อุปกรณ์การสอนสามารถประหยัดเวลาในการเรียน
ได้อย่างน้อยวันละ ๑ ชั่วโมง เวลาที่ประหยัดนี้ช่วยให้ครูสอนเนื้อหาได้มากขึ้น

โนว์ตัน (Knowlton) และทิลทาล (Tiltal) แห่งมหาวิทยาลัย
เยลพบว่าการสอนโดยใช้อุปกรณ์สอนเข้าช่วยทำให้จำได้นานกว่าไม่ใช้ ดังปรากฏ
ว่าภายหลังที่สอนนักเรียนในเรื่องหนึ่งเรื่องใดแล้ว เป็นเวลา ๓ เดือน นักเรียน
ที่เรียนโดยใช้อุปกรณ์การสอนยังจดจำสิ่งที่เรียนได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ใช้อุปกรณ์สอน
ถึง ๒๒%

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รววิทย์ วศิณสรากร. "การสำรวจสถานภาพทางโสตทัศนศึกษาใน
โรงเรียนรัฐบาล ปีการศึกษา ๒๕๑๐" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๐)

สำเนา วรารุงร ไก่กล่าวถึงความสำคัญของโสคัทศนูปกรณื ต่อการ เรียน การสอนไว้ว่า ผู้ที่จะประกอบอาชีพครูให้ไคณลคัณืนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ในวิชาที่ จะสอน และวิชาครู เป็นอย่างคี่แล้ว จะต้องมื เครื่องมือสำหรับประกอบอาชีพของคน เช่นเดียวกับผู้มีอาชีพอื่น ๆ อีกด้วย และเครื่องมือในการสอนนัันก็คือ โสคัทศนูปกรณื ต่าง ๆ นัันเอง ๑

วิจิตร ศรีสอาน ไก่กล่าวไว้ว่า ในการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาและการ เรียนการสอนนี้ ถือไคว่า เป็นส่วนหนึ่ของ เทคนิควิทยาทางการ ศึกษาสมัยใหม่ เครื่องสอนและแบบเรียนสำเร็จรูป เป็นของใหม่ที่น่าสนใจและอาจนำ มาใช้ในประเศไทยมากที่สุดประเภทหนึ่ ๒

จอห์น ดีวอี้ (John Dewey) นักการศึกษาผู้ยิ่งใหญ่แห่งสหรัฐอเมริกา เป็นอีกผู้หนึ่ที่ไคให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำโสคัทศนูปกรณืมาใช้ประกอบการ เรียน การสอนไว้ว่า ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนในการจัดประสมการณืให้แกผู้เรียน นั้นมิใช่แต่เพียงจะวางหลักสูตร เอาไว้อย่างสวยหรู เท่านั้น แต่ต้องรู้จักเลือกเอา โสคัทศนูปกรณื มาใช้ เป็นเครื่องมือจัดค่ากับประสมการณืนั้น ๆ ให้แกผู้เรียน ซึ่งจะ ยังผลให้เกิคความ เจริญองงามแกผู้เรียนไคคี่ยิ่งขึ้น ๓

ฮันท์ (Hunt) กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนว่าทำให้การเรียนรู็ ง่ายขึ้นและประหยัดเวลา เพราะสื่อการสอนจะช่วยถายทอดความคิดระหว่างครูกับ นักเรียน ช่วยสร้างควมเข้าใจอย่างรวดเร็วในเรื่องราวที่ครูสอน ซึ่งเป็นรากฐาน

๑ สำเนา วรารุงร. "โสคัทศนศึกษา" หลักการศึกษา, หน้า ๑๔๔

๒ วิจิตร ศรีสอาน. "สภาพปัจจุบันและปัญหาความต้องการทางการศึกษา ของประเทศไทย" ศูนย์ศึกษา ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๕ (พฤษภาคม ๒๕๑๓), หน้า ๑๔

๓ Salor J. Golan and Alexander, M. William, Curriculum Planning for Modern School (New York: Holt, Ring-Hart and Winsion, Inc, 1966), p. 48

ให้เกิดความจำอย่างถาวร ลืมได้ยาก ๑

* ริชชี (Richey) มีความเห็นว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น ถ้าใช้สื่อการสอนเข้ามาสอนในเนื้อหา การใช้สื่อการสอนจะทำให้นักเรียนรู้จักอภิปราย และมีความคิด ๒

อดิศักดิ์ เจริญพิทักษ์ กล่าวว่า เทคโนโลยีทางการศึกษามีประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนมากมาย อาทิเช่น

๑. ช่วยส่งเสริมการเรียนของแต่ละบุคคล
๒. ช่วยในการผ่อนคลายผู้ทำการสอน
๓. ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกัน
๔. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ๓

การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น เป็นความมุ่งหวังอย่างหนึ่งของการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งได้มีการเสนอแนะและสนับสนุนให้มีการสอนแบบพฤติกรรมจำลอง การแบ่งกลุ่มตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจของเด็ก ส่งเสริมให้มีการใช้วิทยุโทรทัศน์ช่วยสอน

๑ Marice P. Hunt. Teaching High School Social Studies, (New York: Hopper & Brothers, 1955), p. 369

๒ Robert W. Richey. Planning for Teaching: An Introduction to Education, (New York: McGraw Hill Book Co., 1958), p. 201

๓ อดิศักดิ์ เจริญพิทักษ์. "เทคนิคการสอนโดยการนำเทคโนโลยีไปใช้," ประชาศึกษา (สิงหาคม ๒๕๒๒), หน้า ๑๘

การจับตามเวลาเรียนแบบยืดหยุ่น การใช้ชุดการสอน การสอนแบบโปรแกรมและ การสอนเป็นคณะ เป็นต้น การนำเทคโนโลยีดังกล่าวข้างต้นมาใช้ จำเป็นจะต้อง มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางบริการในการอบรม เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตและ การใช้สื่อการสอน ซึ่งถ้าหากทำได้สำเร็จ ย่อมจะเป็นความก้าวหน้าทางการประ- ติศึกษาของไทย ดังนั้น การวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัญหาในด้านการผลิต การใช้สื่อการสอน ของครูประณีตจึง เป็นเรื่องที่ควรศึกษา และนับได้ว่ามีประโยชน์ต่องานด้านการปรับปรุง งานโศดทัศน์ศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการผลิต และ การใช้สื่อการสอนของครูระดับ ประถมศึกษา
๒. เพื่อสำรวจแหล่งบริการสื่อการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ และในชุมชน ตลอดจนการใช้ประโยชน์ทางวิชาการจากแหล่งดังกล่าวของครูระดับประถมศึกษา
๓. เพื่อศึกษาความต้องการ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนางานสื่อการสอนของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตของการวิจัย

โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนประณี- ติศึกษาในเขตอำเภอเมืองพิษณุโลก ซึ่งได้แก่

๑. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑๖ โรงเรียน
๒. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน ๑ โรงเรียน
๓. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล จำนวน ๒ โรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดหาและปรับปรุงสื่อการสอนในค่านปริมาณ และคุณภาพให้เหมาะสมกับความต้องการของครูในระดับประถมศึกษา
๒. เพื่อเป็นแนวทางในการให้การศึกษาและอบรมค่านสื่อการสอนแก่ครู ระดับประถมศึกษาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับปัญหา ตลอดจนความต้องการ
๓. เพื่อเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแกहनวงงานที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหลักฐาน ประกอบการพิจารณาปรับปรุงกิจการค่านสื่อการสอนในระดับโรงเรียน ระดับกลุ่ม โรงเรียน ระดับอำเภอ หรือจัดอบรมครูประจำการ ตลอดจนครูที่บรรจุใหม่
๔. เพื่อให้ครูในระดับประถมศึกษาได้ใช้ผลของการวิจัยเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงการสอนด้วยการใช้สื่อการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. การสร้างแบบสอบถาม
 - ๑.๑ ติดต่อฝ่ายการศึกษา เทศบาล เมือง ส่วนการศึกษาจังหวัด แผนกศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอค่นคว่าและรวบรวม เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ สถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน เพื่อนำมาใช้วางแผนและเป็นข้อมูลในการวิจัย
 - ๑.๒ ศึกษาค่นคว่าจากตำรา เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ รายงานการวิจัย หนังสืออ้างอิง วิทยานิพนธ์ และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสื่อการสอนในระดับประถมศึกษา ทั้งที่เป็นภาษาไทยและต่างประเทสนำมา เป็น เภดท์ในการ เขียนและทำแบบสอบถาม
 - ๑.๓ นำความรู้อู่อเท็จจริง จากการศึกษาค่นคว่า ตลอดจนขอเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาสร้างแบบสอบถามสำหรับครูประถมศึกษา ๑ ชุด สำหรับครูใหญ่อีก ๑ ชุด และแบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้าส่วน หัวหน้าหมวดการศึกษาอีก ๑ ชุด

๑.๔ ศึกษาทำความเข้าใจกำหนด เพื่อทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มครู
ประถมศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และผู้บริหาร เพื่อหาประสิทธิภาพและความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถาม

๑.๕ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข

๑.๖ ศึกษาทำความเข้าใจกำหนด เพื่อส่งแบบสอบถามไปยังครูประถมศึกษา
ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายรับแบบสอบถามคืน

๒. การสุ่มตัวอย่างประชากร

๒.๑ กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนประถมศึกษา ๙ โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดเทศบาลและสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก

๒.๒ สุ่มตัวอย่างครูประถมศึกษาจากโรงเรียนที่กล่าวมาแล้วเป็นจำนวน
ทั้งสิ้น ๒๕๒ คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random
Sampling)

๓. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เ้ามา และทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเป็น
ร้อยละ มัชฌิม เลขคณิต (\bar{X}), ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๔. สัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าส่วนการศึกษา
หัวหน้าหมวดการศึกษา หัวหน้าฝ่ายการศึกษา เทศบาล เมืองพิษณุโลก

๕. สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะต่อไป

คำจำกัดความ

๑. นวัตกรรมทางการศึกษาหมายถึง ความคิดหรือการกระทำใหม่ ๆ ที่นำ
มาใช้แก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นอย่างไ้ฉฉ และมิ่ผู้นำผลการกระทำหรือความคิดนั้น ๆ
ไปใช้อย่างกว้างขวาง

๒. เทคโนโลยีทางการศึกษาคือการนำขบวนการ วิธีการและแนวคิดใหม่ ๆ
อาจจะ เป็นแบบงายหรือซับซ้อน ซึ่งขึ้นกับพื้นฐานทาง เศรษฐกิจและสังคมของบ้าน เมือง
นั้นมาใช้ เพื่อประยุกต์และเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษางานด้านต่าง ๆ

๓. สื่อการสอนหมายถึงวัสดุที่ช่วยการเรียน ได้แก่รูปภาพ แผนที่ ซอคลิก แบบเรียน ฟิล์ม ภาพยนตร์ เป็นต้น และรวมถึงอุปกรณ์ที่คงทนถาวร เช่นกระดานคำ โต๊ะ เครื่องฉาย เครื่องเสียงและยังหมายถึงกระบวนการ วิธีการ เช่นการสาธิต การทดลอง เป็นต้น

๔. โสทัศน์ศึกษาหมายถึงการศึกษาที่ว่าด้วยวิธีการผลิต การเลือก การใช้และการเก็บรักษาอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

๕. โสทัศน์อุปกรณ์หมายถึงอุปกรณ์การสอนประเภทและชนิดต่าง ๆ ที่อาจจะ เป็นวัสดุ เครื่องมือ หรือกิจกรรม อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกันที่ผู้สอนเลือก นำมาบูรณาการกับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยผ่าน ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ ของผู้เรียน

๖. ครอบคลุมถึงครูที่สอนในระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก

๗. ผู้บริหารโรงเรียนหมายถึงครูใหญ่หรือผู้ช่วยครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

๘. โรงเรียนประถมศึกษาหมายถึงโรงเรียนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้น ประถมปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๙. วิทยาลัยครูหมายถึงวิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม พิษณุโลก

๑๐. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำเนา วรารุณ. คำบรรยายวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาคปลาย